

Samarbejdet mellem Møllevangskolen og VIA om de studerendes tværprofessionelle forløb i uddannelsen

Samarbejdet er også historien om, at Møllevangskolen har været *Åben skole* længe inden, det blev formuleret i folkeskoleloven.

Tværprofessionelt samarbejde på tværs af forskellige professionsuddannelser blev for alvor foldet ud i 2007, hvor Leif Vestergaard, souschef på JYDSK, var manden bag et pilotprojekt med deltagelse af de to pædagoguddannelser i byen og socialrådgiveruddannelsen. Læreruddannelsen var med på sidelinjen ved afdelingsleder Knud Moes, der deltog som observatør og referent ved møderne inden forløbet med henblik på en vurdering af, om det kunne være noget for læreruddannelsen at deltage i fremover.

Et tre ugers forløb med case arbejde som både pædagoguddannelsen og socialrådgiveruddannelsen havde tradition for og problemorienteret projektarbejde blev skruet sammen. Undervejs viste det sig hurtigt, at nævnte traditioner var noget forskellige: Der var nogen forskel i forståelsen af projektarbejde og problemorientering hos både undervisere og studerende, ligesom socialrådgiveruddannelsen var mere løsningsorienterede i case arbejdet end pædagoguddannelsen.

I 2009 er VIA UC en realitet og det tværprofessionelle samarbejde lanceres først som et stort projekt i hele VIA PSH, fra øst til vest med deltagelse pædagogstuderende, lærerstuderende og socialrådgiverstuderende, hvor de studerende skulle arbejde på "udbudsstederne" efter samme model: 3 undervisere, 90 studerende – case arbejde, hvor underviserne skulle konstruere cases, de studerende kunne arbejde med i tværprofessionelle grupper i et tre ugers forløb. Med gode kolleger Henrik Balle Nielsen og Johannes Adamsen fra læreruddannelsen fik vi kæmpet os igennem første forløb – uden socialrådgiverstuderende, der ikke havde mødepligt.

Ved et tilfældigt møde med Claus Bossow, dagtilbudsleder i Møllevang (og tidligere meritstuderende på JYDSK) falder samtalen på at få nogle "rigtige" cases fra dagtilbud og skole. Claus Bossow sætter et møde op med skoleleder på Møllevangskolen Majbritt Jensen. Her opstår ideen om at arbejde med udgangspunkt i lokalområdet og helt konkret i festsalen på Møllevangskolen, hvor vi siden 2010 har haft mellem 90-165 studerende i sving en til to gange årligt – og det kvit og frit. Siden starten er flere uddannelser kommet til: Diakonhøjskolens socialpædagogiske linje, 3K uddannelsen, Adm. Bacheloruddannelsen og sidst Bygningskonstruktøruddannelsen. Sidst var også Ernæring- og sundhedsuddannelsens internationale linje – "Global Nutrition and Health" med i udviklingen af tværfaglig undervisning i engelsk og madkundskab sammen med pædagog- og lærerstuderende.

Praksisaktører og uddannelse formulerer "udfordringer", de studerende arbejder med i de tre uger, der afsluttes med fremlæggelser i festsalen for de deltagende praksisaktører og andre interessenter. Denne model har dannet skole for "Det Tværprofessionelle Element" i dag "Samarbejde på Tværs" – som ideal på alle teams og storhold.

Men der er helt særlige træk i samarbejdet med Møllevang: Arbejdet på skolen, mangfoldigheden blandt praksisaktører, hvordan nye netværk og samarbejder opstår, et efterhånden langt og stabilt samarbejde med gengangere i underviserteams og ikke mindst samarbejdet med primus motor på Møllevangskolen, SFO leder Lars Hansen.

Udfordringer, opgaver, cases har været stillet af en lang række praksisaktører. Primært Møllevangskolen, Dagtilbud Møllevang, Møllevangskirken, Center for Digital Pædagogik, Mødrehjælpen, KFUM's Sociale

Arbejde og forskellige projekter her, Entreprenørfirmaet Enemærke og Petersen, idrætsforeninger og en lang række andre aktører i og omkring lokalområde Møllevang.

Der er gennem tiden blevet arbejdet med mange forskellige udfordringer. Fælles for dem alle har været en høj grad af samskabelse mellem institutioner, foreninger og virksomheder i lokalområdet. Indimellem har også idrætsforeninger fra andre dele af byen deltaget. En deltagelse der ofte er opstået undervejs ved de studerendes brug af deres netværk.

Ex på udfordringer: *Skolen i samarbejde med idrætsforeninger; Udvikling af valgfag i skole og klub – fra Natur og teknik til "Gå en kyst"; Lokale børn i den lokale skole; Åben skole; "Klubskole"; Boligsocialt arbejde; Beboerdemokrati og tryghedsrenovering; Udvikling af forældresamarbejde; Overgang fra dagtilbud til skole; Udvikling af tværfaglig undervisning i udskolingen; Uderum – nye rum; Samarbejde om overgangen fra dagtilbud og skole funderet i aktiviteter i uderummet m.m.*

Her til efteråret skal de studerende blandt andet arbejde med organisering af de tre nye børnehaveklasser og ideer til indhold; brug af uderum på tværs af skole og lokalcenter i skolens baghave – Botanisk have og udvikling af undervisningsmateriale til seksualundervisning og tværfaglige temaer i udskolingen med deltagelse af *Reden Ung* under KFUK's Sociale Arbejde.

Jeg vil her fremhæve et par eksempler på udfordringer, de studerende har arbejdet med gennem tiden: *"Lokale børn i den lokale skole – samarbejde mellem dagtilbud, skole og forældre"* og *"Samskabelse om idræt, sundhed og bevægelse med foreninger i lokalområdet"*.

Møllevangskolen oplevede for år tilbage, at flere og flere forældre valgte Møllevangskolen fra for i stedet at vælge en anden folkeskole i et andet skoledistrikt eller en privatskole til deres børn.

Historikken om skolelukninger her i byen in mente, er det fuldstændig afgørende, at en skole formår at tiltrække og fastholde lokale børn i den lokale skole. Dette var da også Møllevangskolens lokale indsatsområde i den Lokale Udviklings Plan (LUP) gennem flere år.

Skoleledelsen kunne fortælle de studerende, at rigtig mange forældre valgte skolen fra, uden at have sat deres ben på skolen. Skolen blev valgt fra på grund af et dårligt ry fra tidligere, der stadig levede i bedste velgående ved "snakken" forældre imellem.

De studerende udviklede *"Mini-skole"* for kommende skolebørn og deres forældre igennem et samarbejde med daginstitutionerne i lokalområdet. Til forskel fra andre kendte skoleforberedende møder var ideen her at invitere til Mini-skole allerede i august måned året inden børnenes skolestart. I al sin enkelthed gik samskabelsen ud på, at pædagoger fra daginstitutionerne tog børnene med på Møllevangskolen om eftermiddagen en gang om måneden til bål mad og andre aktiviteter. Forældrene skulle så hente børnene på skolen denne dag. Det gav anledning til at forældrene faktisk kom på skolen og mødtes med pædagoger, lærere og skoleledelse samt forældre, der havde børn gående på skolen i forbindelse med *"Mini-skolen"*. Ved møderne var der dialog. Gennem dialogen blev myter hurtigt aflivet. *"Mini-skolen"* udviklede sig til flere aktiviteter for børn og forældre på skolen. Dette på opfordring fra de kommende forældre.

Blandt andet gennem de studerendes arbejde med udfordringen er det lykkedes Møllevangskolen at få vendt udviklingen, så det lokale indsatsområde nu er erstattet af et nyt. Møllevangskolen gik fra en til to børnehaveklasser ved skoleårets start til i stedet to til tre børnehaveklasser. *"Mini-skolen"* kører endnu og annonceres blandt andet i lokalområdets blad *"Tråden"*. De lokale børn kommer i den lokale skole!

Ved de studerendes arbejde med udfordringen om samskabelse med foreninger i lokalområdet om idræt, sundhed og bevægelse blev samarbejdet med Fuglebakken/KFUM (fodbold) og Hasle KFUM (håndbold)

udbygget. AGF's afdeling *Hercules & Afrodite Sport* for overvægtige og inaktive børn fik etableret tilbud på skolen, hvor børnene fik mulighed for at prøve et større udvalg af såvel etablerede som nyere sportsgrene på Møllevangskolen samt madlavning for forældre og børn i skolekøkkenet. Aarhus 1900 (atletik) fik etableret tilbud til børn og unge i Møllevang på skolens arealer og multibane.

Hvad er åben skole?

Den første bekendtgørelse om krav til indholdet af mål- og indholdsbeskrivelser for skolefritidsordninger – SFO, dukker op i 2009. Her fremhæves skolens samarbejde med foreningslivet for første gang i lovgivningen. Det skal således fremgå af mål- og indholdsbeskrivelsen, i hvilket omfang og på hvilken måde skolefritidsordningen inddrager krop, bevægelse og sundhed i hverdagen, herunder i hvilket omfang det sker i samarbejde med idrætsforeninger eller lignende.

Siden følger Bekendtgørelse af lov om folkeskolen, kapitel 2 om Folkeskolens struktur og indhold § 3, Stk. 4:

Skolerne indgår i samarbejder, herunder i form af partnerskaber, med lokalsamfundets kultur-, og folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv og kunst- og kulturskoler, med lokale fritids- og klubtilbud og med de kommunale eller kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler, der kan bidrage til opfyldelsen af folkeskolens formål og mål for folkeskolens fag og obligatoriske emner. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes samarbejder, og skolebestyrelsen fastsætter principper for samarbejdet.

Man kan blive helt svedt, når man læser §3, Stk. 4: Bare lovgiverne da ikke har glemt nogen!

Hvor det kan se lidt sparsomt ud med hensyn til de studerendes – og kommende pædagoger og læreres muligheder for arbejde med *Åben skole* i uddannelsen, er vores samarbejde med Møllevang netop en øvebane herfor. Hvor enkelte moduler og praktiker på pædagoguddannelsen handler om samarbejdet med lokale aktører, er *Åben skole* i øvrigt ikke en obligatorisk del af læreruddannelsen.

Lovgivningen udtrykker store og flotte forventninger til at foreningslivet og frivillige kan være med til at løse velfærdsopgaver. Jeg vil tilføje, at det også er udtryk for en noget romantisk og til tider lidt naiv forestilling om, hvad foreningslivet "også lige kan tage sig af". Indimellem tenderer det endda til dels uvidenhed om, hvad der er foreningslivets væsen. Fodboldtræneren i den lokale fodboldklub er der primært fordi, han er optaget af at træne drengene, og sikkert også fordi han bliver en del af mange fællesskaber på kryds og tværs i og omkring foreningen. Han står altså ikke ude på banerne og venter med længsel på, at han skal være med til at løfte velfærdsopgaver. At foreningslivet så også udmærker sig ved netop at kunne inkludere nogle af de børn, der er ekskluderet i fx skolen, er dybt interessant. Her kan institutionen og de professionelle sikkert lære noget ved at samskabe med foreningslivet. Det handler formentlig om, at idrætsforeninger kan give børn og unge oplevelsen af, at også de betyder noget i fællesskabet, hvor inklusion i folkeskoleloven er beskrevet som, at der skal være plads til alle. Noget vi i samarbejde med Danmarks Idræts Forbund igennem årene har fokuseret på i Møllevang.

Det er værd at bemærke de forbehold og indvendinger der kommer fra foreningslivets interesseorganisationer i forbindelse med at tage del i løsningen af velfærdsopgaver. "*Det primære formål med foreningslivet og det frivillige Danmark er at skabe værdifællesskaber, ikke at løse velfærdsopgaver. Foreningslivet har en nytteværdi i sig selv, og ikke i hvad der kan måles og evalueres som umiddelbare resultater af en given indsats.*" (DFS/Dansk Folkeoplysnings Samråd om frivillighed)

Der er i de seneste år sket en drejning i den politiske og offentlige debat om civilsamfundet: Vi er gået fra at tale om foreningsliv til at tale om frivillighed — fra demokrati og fællesskab, til individ, velfærd og opgaveløsning.

Traditionelt baserer det organiserede civilsamfund i Danmark sig altså på foreningstanken, og tidligere tiders debatter har handlet om ”Forenings Danmarks” udvikling.

I de senere år har fokus flyttet sig til begrebet frivillighed, og både stat og kommuner arbejder med frivillighedspolitikker og –strategier.

Erfaringer viser, at en af de første forhindringer for at etablere et samarbejde mellem offentlige og frivillige parter er, at kommunerne mangler kendskab til den frivillige verden.

For kommunerne og institutionerne handler det derfor om at kende den frivillige sektor. Det at kunne sit foreningslandkort er en af de vigtige forudsætninger for samarbejde med henblik på at gøre godt for børn og unge.

Idémageri og iværksætterier har traditionelt stået centralt i den pædagogiske kultur – i uddannelsen og i praksis – mange studerende har så at sige båret den ind ad døren, og kender foreningslivet.

Hvordan kan dette kendskab anvendes i forhold til forventninger om samarbejde og samskabelse? Det har de rig mulighed for at folde ud i vores samarbejde med Møllevang.

Vi har lært en hel del af samarbejdet gennem årene: Institutioner tager i den grad medansvar for uddannelsen af de studerende! Samskabelsen har her ofte været – og er måske i det hele taget oftest, personbåren. Der sker ting og sager i mødet med hverandre, der måske nok ser ting forskelligt i udgangspunktet, men ikke mindst leger med på idéer undervejs. Idéudviklingen fortsætter, når vi går hver til sit – indtil vi mødes igen. De studerende har i den grad været med til at udbrede kendskabet til hverandre blandt aktørerne i lokalområdet. Start gerne samarbejdet i det små og gør brug af eget netværk!

Vigtige spørgsmål har været og vil fortsat være:

Hvordan kan vi fastholde og udvikle samarbejde på tværs af faglighed, professioner, uddannelser, foreninger?

Hvordan kan vi samarbejde med foreninger og frivillige i og omkring dagtilbud, klub og skolen? Her må vi være opmærksomme på det særlige i foreningslivet og ressourcerne her.

Hvad er det foreningerne kan? Fx oplevelsen af, at der ikke bare er plads til en, men også brug for en: Hvordan kan der samskabelses herom?

Samarbejde mellem professionelle, frivillige og foreninger: Hvem skal være tovholdere på samskabelsesprojekter i lokalområdet? De frivillige kommer og går. De professionelle som tovholdere for velfærdsløsninger i lokalområdet? Eller hvordan kan det organiseres?

Hvilke spilleregler er der, eller skal der være for samarbejdet mellem frivillige, foreninger og professionelle?

Åbyhøj den 3. juni 2021

Claus Blæsbjerg

DMÅ, Pædagogisk beretning 2021 / Karsten Tuft

1. Karriere i Børnebåndet siden september 2014: VIA-repr. – formand – ekstern repr. (nu uden stemmeret). Stemningen i børnehaverne minder om DGB 1974.

Børnebåndet: Etableret 2014 med 3 børnehaver, nu 4 (Frk. Ellen Gades Børnehave er netop fusioneret med Børnebåndet).

- 4 børnehaver:

- Dr. Alexandrines Børnehave (1953; øvelsesbørnehave for JBS)

- Børnehaven Lauge Koch (1952; øvelsesbørnehave for SPS)

- Skt. Johannes Sogns Børnehave (1954; menighedsbørnehave)

- Frk. Ellen Gades Børnehave (1941; privat oprettet børnehave)

Bestyrelse: 4 forældrerep. (formænd for de fire forældreråd; skal være flertal), 1 rep. kirken, 1 rep. VIA, 2-4 eksterne rep. udpeget af bestyrelsen (pt. 2).

- Selvejeforeningen, ledernetværk, fobu (tidl. Kristelig Forening til Offentligt Tiltalte og Straffede Børns Redning" (9/9-1898).

3. Temaer i bestyrelsesarbejdet:

- Årshjul

- Corona, nyt it-system (Famly)

- Udfylde skemaer til forvaltningen

- Sjældent syge medarbejdere, stabil personalegruppe.

- God økonomi: renovere legeplads, køkken, akustikplader, efteruddannelse, ladcykel,

- Fusion med Frk. Ellen Gades Børnehave begynder i november 2020 og er først faldet på plads i denne måned: aftale med AK, nye vedtægter, lære-hinanden-at-kende-møder, indstille sig på et anderledes bestyrelsesarbejde med flere deltagere

- Arbejde for at oprette flere selvejende institutioner (se forældretilfredshedsundersøgelserne): har stået på i flere år. Hele tiden positive tilkedsigelser fra AK (Bünyamen Simsek, Thomas Medom), men der sker ikke noget: Nyt skriv 26/11-2020. Lige nu søges om en international børnehave (SJS har allerede nu flere børn af gæstelærere ved AU m.m.) – fobu søger for os, måske vinder vi næste gang.

- Forældretilfredshedsundersøgelse hvert år. SE har altid højere forældretilfredshed end KI.

- Næste dialogmøde med rådmand Thomas Medom 17/6-2021: Ny kvalitetsmodel skal implementeres (onboarding, reboarding, bistand)

Åbyhøj 3. juni 2021

Karsten Tuft